

DICKENS CHARLES

JOULUN-AATTO

Charles Dickens
Joulun-aatto

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=25092956

Joulun-aatto:

Содержание

I.	4
II.	32
Конец ознакомительного фрагмента.	34

Charles Dickens

Joulun-aatto

I.

Marley'n haamu

Marley oli kuollut, tästä aloittaaksemme. Siitä ei ole minkäänlaista epäilystä. Pappi, notarius, maahanpaniaistoimittaja ja pää-murehtija olivat allekirjoittaneet hänen hautaus-todistuksensa. Scrooge allekirjoitti sen, ja Scrooge'n nimi oli hyvä pörssissä, mihin hyvänsä hän pisti sen.

Vanha Marley oli kuollut, kuollut kuin ovi-naula. Huomatkaat! minä en aio sanoa, että omasta takaa tiedän, mitä ovi-naulassa on erittäin kuollutta. Minä olisin itse ehkä pikemmin katsonut ruumiin-arkun naulaa kaikkein kuolleimmaksi kappaleeksi myytävästä rauta-tavarasta. Mutta esi-isiemme viisaus ilmestyy tässä vertauksessa; eikä minun halvat käteni saa hämmentää sitä, muutoin koko maa on hukassa. Sallikaat minun sentähden pontevasti kertoa, että Marley oli kuollut, kuollut kuin ovi-naula.

Tiesikö Scrooge, että hän oli kuollut? Arvattavasti. Kuinkas muutoin? Scrooge ja hän olivat kauppakumppanina, tiesi kuinka monta vuotta. Scrooge oli hänen ainoa testamentin-

suorittajansa, hänen ainoa omaisuuden-hoitajansa, hänen ainoa pesän-selvittäjänsä, hänen ainoa perillisensä, hänen ainoa ystävänsä ja hänen ainoa murehtijansa. Eikä Scroogekaan ollut niin kauheasti sortunut tästä surullisesta tapauksesta; hän ajoi oivallisesti asioitaan itse hautajais-päivänä ja vietti sitä edullisen kaupan tekemällä.

Minä mainitsin Marley'n hautajaisia ja joudun tällä tapaa takaisin siihen kohtaan, josta aloitin. Ei ole minkäänlaista epäilystä, että Marley oli kuollut. Tästä tulee tarkoin pitää kiinni, taikka ei lähde mitään kummallista siitä kertomuksesta, jonka mielin jutella. Joll'emme olisi täydellisesti vakuutetut siitä, että Hamlet'in isä kuoli ennen näytelmän alkua, ei hänen yöinen kävelynsä omilla valleillansa itätuudessa oudostuttaisi enemmän, kuin jos mikä muu keski-ikäinen gentlemani tahansa äkkiä pimeässä lähtisi ulos johonkin tuuliseen paikkaan, – esimerkiksi Saint Paul'in kirkkomaalle – varta vasten hämmästyttäöksensä poikansa heikkoa mieltä.

Scrooge ei koskaan pyhjenyt pois vanhan Marley'n nimeä. Tuossa se vuosikausia jälestäpäin seisoj vara-aitan oven päällä: Scrooge ja Marley. Firma oli tunnettu "Scrooge ja Marley'n" nimellä. Semmoiset, jotka ensi kerran tulivat asioille, nimittivät Scrooge'a milloin Scrooge'ksi, milloin Marley'ksi, mutta hän vastasi molempiin nimiin. Se oli hänestä yhtä kaikki.

Mutta, oi! hän oli perin armoton mies, tuo Scrooge! kiskova, kiristävä, kaappiva, haaliva, ahne, vanha synnin-orja! Kova ja karkea, kuin limsiö, josta ei mikään rauta koskaan ole iskenyt

lämmittävää tulta; Salakielinen, itseänsä hillitsevä, ja yksinänsä, kuin huuhka. Hänen sisällinen kylmyytensä kohmetutti hänen vanhoja kasvonjuonteitansa, puri hänen terävää nenäänsä, rypisti hänen poskiansa, kangistutti hänen astuntaansa; teki hänen silmänsä punaisiksi, hänen ohuet huulensa sinisiksi; ja puhui hänen vinisevässä äänessään. Hallainen härmä peitti hänen päänsä, hänen kulmakarvansa ja joushikkaan leukansa. Hän levitti kylmyyttänsä joka paikkaan; mätäkuulla hän jäädytti konttorinsa eikä jouluna millään lailla sitä lauhduttanut.

Ulkonainen kuumuus tai kylmyys vaikutti varsin vähän Scrooge'en. Ei mikään kesäinen helle voinut lämmittää, eikä talvinen pakkanen viluttaa häntä. Ei mikään puhaltava tuuli ollut tuikeampi, kuin hän, ei mikään lankeava lumi kiihkeämpi putoamaan, ei mikään rankka-sade vaikeampi taivuttaa. Huono sää ei tietänyt, kuinka päästä häneen käsin. Ankarimman sateen ja tuiskun ja raekuuron ja lumi-rännän sopi kehua vaan yhdessä kohden voittavansa hänet. He olivat usein hyvin "runsaskätisiä", mutta Scrooge ei ikinä.

Ei kukaan koskaan seisauttanut häntä kadulla sanoaksensa iloisella katsannolla: "rakas Scrooge, kuinka jaksatte? Milloin tulette meitä tervehtimään?" Ei mikään kerjäläinen rukoillut häneltä vähintäkään apua, ei mikään lapsi kysynyt häneltä, paljonko kello oli, ei mikään mies eikä vaimo tiedustellut häneltä kertaakaan koko hänen elämässään tietä sinne taikka sinne. Jopa sokeitten koiratkin näyttivät tuntevan hänet; ja kun näkivät hänen lähestyvän, taluttivat isäntänsä portin-majaan tai pihaan;

ja sitten huiskuttivat häntäänsä, niinkuin sanoaksensa: "parempi on, sokea isäntä! olla silmätön, kuin pahasilmäinen."

Mutta mitäpä Scrooge siitä huoli! Juuri tätä hän tahtoikin. Kun sai pujotella eteenpäin elämän väki-rikkailla teillä ja torjua luotansa kaikki inhimillinen hellyys, oli se, niinkuin tuttavat sanoivat, oikea herkku Scrooge'lle.

Kerta – se oli kaikista vuoden hyvistä päivistä joulun-
aatto – istui vanha Scrooge työskennellen konttorissansa. Oli kylmä, valju, äkeä ilma, ja lisäksi sumuinen; hänen sopi kuulla, kuinka ihmiset ulkona pihalla puhkuen astuivat edestakaisin, huhtoivat käsiänsä ristiin ja tömistivät jalkojansa kivitykseen, niitä lämmittääkseen. Kaupungin kellot olivat vast'ikään lyöneet kolme, mutta kuitenkin oli jo aivan pimeä – ei ollut koko päivänä ollut valoisa – ja kynttilät hohtivat läheisten konttorien akkunoista, niinkuin punaiset pilkut kaleassa, ruskeassa ilmassa. Sumu virtaili sisään jokaisesta raosta ja avaimen reiästä ja oli niin paljua ulkona, että, vaikka piha oli mitä kapeimpia, vastapäiset rakennukset vaan haimensivat niinkuin aaveet. Kun näki mustanharmaan pilven laskeuvan alas ja peittävän kaikki, olisi pian luullut, että luonto asui aivan likellä ja keitti paraikaa juomaa suurissa määrin.

Scrooge piti konttorinsa ovea auki, voidaksensa silmäillä konttoristiansa, joka kauhean pienessä kopissa, jonkunlaisessa vesi-säiliössä, kopioitsi kirjeitä. Scrooge'lla oli pesässään varsin vähäinen valkea, mutta konttoristin valkea oli niin monta vertaa vähempi, että se näytti vaan yhdeltä hehkuvalta hiileltä. Eikä

hänen käynyt sitä lisääminen, sillä Scrooge piti hiili-laatikon omassa huoneessansa; ja heti kuin konttoristi tuli sisään, lapio kädessään, ennusti isäntä, että heidän oli tarpeellinen erota. Sen vuoksi konttoristi puki päällensä valkoisen kaulahuivinsa ja koetti lämmittää itseänsä kynttilän avulla; jossa yrityksessä hän ei kuitenkaan onnistunut, kosk'ei hän ollut erittäin hyvällä luulolla varustettu.

"Iloista joulua, eno! Jumala varjelkoon teitä!" huusi iloinen ääni. Se oli Scrooge'n sisarenpojan ääni; hän ilmestyi niin äkkiä, että tämä oli ensimmäinen ilmoitus hänen tulostaan.

"Pah!" lausui Scrooge, "joutavia!"

Hän oli niin varistunut nopeasta astunnastaan sumussa ja pakkasessa, tämä Scrooge'n sisarenpoika, että hän kokonaan hohti; hänen kasvonsa olivat punaiset ja kauniit, hänen silmänsä säkenöivät ja hänen henkensä näkyi.

"Jouluko joutavia, eno!" vastasi Scrooge'n sisarenpoika. "Ette suinkaan sitä tarkoita?"

"Tarkoitan kyllä", sanoi Scrooge. "Iloista joulua! Mikä oikeus sinun on olla iloinen? Mikä syy sinun on olla iloinen? Olethan sinä köyhä kylläksi?"

"Olkoon niin", vastasi sisarenpoika hilpeästi. "Mikä oikeus teidän on olla nurpea? Mikä syy teidän on olla yrmeä? Olettehan rikas kylläksi."

Scrooge, jolla ei heti ollut mitään parempaa vastausta valmiina, sanoi taas: "pah!" ja lisäsi sitten: "joutavia."

"Älkäätkä olko pahoillanne, eno!" lausui sisarenpoika.

"Mitä muuta minun sopii olla", vastasi eno, "kun elän tällaisessa narrien maailmassa? Iloista joulua! Hiiteen kaikki iloiset joulut! Mitä joulun-aika on sinulle muuta, kuin semmoinen aika, jolloin maksat rätinkejä ilman rahaa; semmoinen aika, jolloin huomaat itsesi vuotta vanhemmaksi, mutta ei tuntiakaan rikkaammaksi; semmoinen aika, jolloin lasket vajauksen kirjoissasi ja niissä kaikkialla vuoden umpeen näet tyhjän lomapaikan edessäsi? Jos minä saisin tehdä tahtoni", arveli Scrooge närkästyksissään, "niin jokainen hupsu, joka juoksee ympäri 'iloista joulua' jättyänsä, keitetäisiin oman pudding'insa kanssa ja haudattaisiin, rautatammen puikko sydämessään. Niin tehtäisiin."

"Eno!" rukoili sisarenpoika.

"Sisarenpoika!" vastasi eno tyyliä, "vietä sinä joulua sinun tavallasi, mutta anna minun viettää sitä omalla tavallani."

"Viettää sitä!" kertoi Scrooge'n sisarenpoika. "Mutta te ette ollenkaan viettä sitä."

"Salli minun siis olla sitä viettämättä", arveli Scrooge. "Olkoon sinulla paljon hyvää siitä! Sinulla on aina ollut paljon hyvää siitä!"

"Kyllä monta asiaa löytyy, joista minulla on ollut hyvää, vaikkei juuri erittäin hyötyä", vastasi sisarenpoika. "Joulu muun muassa. Mutta sikseen jätettynä se kunnioitus, joka kuuluu sen pyhään nimeen ja alkuperään, jos mikään asia, joka kuuluu siihen, sopii sikseen jättää, olen minä aina katsonut joulun-aikaa, kun se on tullut, hyväksi ajaksi; lempeäksi, anteeksi-

antavaksi, armeliaaksi, hupaiseksi ajaksi; ainoaksi ajaksi, minkä minä tiedän vuoden pitkässä kalenterissa, jona miehet ja vaimot niinkuin suostumuksesta avaavat suljetut sydämensä ja ajattelevat alhaisempiensa matkakumppaneiksi hautaa kohden eikä aivan toisenlaisiksi ja toisaalle pyrkiviksi olennoiksi. Ja sentähden, eno, vaikei se koskaan ole pannut hituakaan kultaa tai hopeaa plakkariini, uskon minä, että siitä on *ollut* hyvää minulla ja on vastakin *oleva*; ja minä sanon: Jumala siunatkoon sitä!"

Konttoristi vesi-säiliössä osoitti tapaturmasta mieltymystään, mutta huomasi kohta, kuinka sopimattomasti hän oli menetellyt, kohensi valkeata ja sammutti ijäksi viimeisenkin heikon kipinän.

"Hiiskukaat vielä sana", lausui Scrooge, "ja te pääsette virastanne joulua viettämään! Olethan sinä aika puhuja", lisäsi hän, kääntyen sisarenpoikaansa. "Kumma, ett'et koe parlamentiin."

"Älkää suuttuko, eno. No! Syökää huomenna päivällistä meidän kanssamme."

Scrooge vastasi, että hänen teki mieli nähdä sisarenpoikaansa – niin, sen hän todella sanoi. Ei siinä kyllä; hän lisäsi: vasta hänen viimeisellä hetkellensä.

"Mutta miksi?" kysyi Scrooge'n sisarenpoika. "Miksi?"

"Miksi menit naimisiin?" arveli Scrooge.

"Sentähden, että rakastuin."

"Sentähden, että rakastuit!" mutisi Scrooge, niinkuin se olisi ollut ainoa asia maailmassa, joka oli vielä enemmän naurettava, kuin iloinen joulu. "Hyvästi!"

"Ei, eno, mutta ettehän te ennen naimistanikaan koskaan käyneet luonani. Miksi sanotte sitä syyksi, ett'ette nyt tule?"

"Hyvästi!" vastasi Scrooge.

"Minä en tarvitse mitään teiltä; minä en pyydä mitään teiltä; miks'emme saa olla ystävät?"

"Hyvästi!" vastasi Scrooge.

"Minua pahoittaa sydämestäni, että olette niin taipumaton. Meillä ei ole milloinkaan keskenämme ollut mitään riitaa. Mutta minä ehdottelin vaan tätä joulun kunniaksi ja aion pysyä joulu-tuulellani viimeisiin asti. Siis, iloista joulua, eno!"

"Hyvästi!" vastasi Scrooge.

"Ja onnellista uutta vuotta!"

"Hyvästi!" vastasi Scrooge.

Tästä huolimatta lähti hänen sisarenpoikansa huoneesta ilman mitään äkäistä sanaa. Hän seisahtui ulko-oven eteen, toivottaaksensa iloista joulua konttoristille, joka viluissansakin oli lämpimämpi, kuin Scrooge; sillä hän vastasi siihen sydämellisesti.

"Vai niin, siinä on toinen hyvä", jupisi Scrooge, joka salaisesti oli kuunnellut häntä: "konttoristini, jolla on viisitoista shillingiä viikkoonsa, vaimo ja lapset, hänkin puhuu iloisesta joulusta. Paras on mennä Bedlam'iin." [Hulluinhuone Londonissa.]

Konttoristi hauru, Scrooge'n tapaan puhuaksemme, oli, samalla kuin hän päästi ulos Scrooge'n sisarenpojan, laskenut kaksi muuta henkilöä sisään. He olivat komeita gentlemanveja, hauskat katsella, ja seisoivat nyt, hattu kädessään, Scrooge'n

konttorissa. Molemmilla oli muutamia kirjoja ja papereita muassaan. He kumarsivat häntä.

"Scrooge ja Marley, luullakseni", sanoi toinen gentlemanesta, listaansa katsahtaen. "Onko minun kunnia puhutella Mr. Scrooge'a vai Mr. Marley'ta?"

"Mr. Marley on ollut kuolleena seitsemän vuotta", vastasi Scrooge. "Hän kuoli juuri tänä iltana seitsemän vuotta takaperin."

"Me emme epäile, että hänen jälkeenjäänyt kumppaninsa silloin edustaa hänen anteliaisuuttansa", lausui gentleman, näyttäen valtuuskirjaansa.

Edustipa kyllä; sillä he olivat olleet kaksi samanlaista sielua. Tähdelliseen "anteliaisuuden" sanaan rypisti Scrooge otsaansa, pudisti päätänsä ja ojensi hänelle valtuuskirjan takaisin.

"Tähän juholliseen vuoden-aikaan, Mr. Scrooge", arveli gentleman, tarttuen kynään, "on erittäin suotavaa, että hankimme vähän apua köyhille ja turvattomille, jotka nykyään kärsivät kovasti. Monelta tuhannelta puuttuu, mitä välttämättömästi tarvitsevat. Sadoilla tuhansilla ei ole halvimman elannon ehtoja."

"Eikö vankihuoneita löydy?" kysyi Scrooge.

"Yltäkyllin", vastasi gentleman, laskien kynän jälleen kädestään.

"Entä vaivaishuoneet?" jatkoi Scrooge. "Vieläkö ne ovat toimessa?"

"Kyllä. Kuitenkin", vastasi gentleman, "minä kernaammin

tahtoisin, etteivät ole."

"Totta polkumyly ja köyhäinlaki ovat täydessä voimassa?"
kysyi Scrooge.

"Molemmilla on kyllin työtä, Sir."

"Sen johdosta, mitä ensin sanoitte, pelkäsin minä, että ne jostakin syystä olivat seisahtuneet hyödyllisessä vaikutuksessaan", lausui Scrooge. "Hyvin hauskaa, ett'ei niin ole laita."

"Me luulemme, että nämä laitokset peräti niukalta tarjoavat kristillistä ruumiin ja sielun virvoitusta tarvitsevaisten suurelle joukolle", vastasi gentlemani, "ja olemme muutamia yhtyneet kokoomaan rahoja, ostaaksemme köyhille hiukan ruokaa ja juomaa sekä poltoksia. Me valitsemme tämän ajan, koska se on kaikista ajoista semmoinen, jona puute katkerasti tunnetaan ja rikkaus riemuitsee. Paljonko saan kirjoittaa teidän puolestanne?"

"Ei mitään!" vastasi Scrooge.

"Tahdotteko, ettei nimeänne ilmoiteta?"

"Minä tahdon olla rauhassa", arveli Scrooge. "Koska kysytte minulta, mitä tahdon, gentlemanit, on tässä vastaukseni. Minä en huvittele itse joulun-aikana eikä minulla ole varoja kustantaa huvituksia laiskureille. Minä kannatan puolestani niitä laitoksia, joita äsken mainitsin – ne maksavat kylläksi; ja menkööt ne, joitten on toimeentulo täpärällä, niihin."

"Moni ei jaksa mennä niihin; ja moni kuolisi ennemmin."

"Jos ennemmin kuolisivat", lausui Scrooge, "tekisivät he viisaasti siinä ja vähentäisivät liika-väestöä. Paitsi sitä – suokaat

minulle anteeksi – minä en tunne noita asioita."

"Mutta teidän olisi helppo oppia tuntemaan niitä", muistutti gentlemani.

"Se ei kuulu minun virkaani", vastasi Scrooge. "Siinä on kyllä, kun ymmärtää omat asiansa eikä sekaannu muitten ihmisten tehtäviin. Minun aikani menee kokonaan omiin askareisiini. Hyvästi!"

Selvästi nähden, ettei maksanut vaivaa jatkaa, lähtivät gentlemanit pois. Scrooge palasi työhönsä paremmalla ajatuksella itsestänsä ja tavallista iloisempana.

Tällä välin sumu ja pimeys enenivät niin, että ihmisiä käveli kaduilla, liehuvat piki-soitot kädessään, tarjoutuen astumaan vaunujen hevosten edessä ja taluttamaan niitä. Ikivanha kirkontorni, jonka käreä, vanha kello göthiläisestä muurinakkunasta aina viekkaasti tirkisteli alas Scrooge'n puoleen, kävi väsymättömäksi ja löi tunnit ja neljännekset pilvissä, väreillen jälestäpäin, niinkuin sen hampaat olisivat helisseet jäätyneessä päässä tuolla ylhäällä. Pakkanen kiihtyi. Pääkadun kulmassa laittivat muutamat työmiehet kaasu-putkia ja olivat sytyttäneet ison valkean hiilipannuun, jonka ympärillä joukko ryysyisiä miehiä ja poikia oli koossa, lämmittäen käsiänsä ja ihastuksesta vilkuttaen silmiänsä liekin edessä. Vesi, joka oli vuotanut käyttämättä jääneestä pumpusta, hyytyi yhtäkkiä ja muuttui kolkoksi jääksi. Puotien akkunoissa rautatammen oksat ja marjat rapisivat lamppujen kuumuudesta, ja näistä lähtevä valo punasi ohitse kulkevien vaaleat kasvot. Linnun- ja kryytikauppiaitten

toimet kävivät iloiseksi leikiksi, loistavaksi juhlanäytökseksi, jotta oli melkein mahdoton uskoa, että tässä vallitsi niin ikävät peri-ajakukset, kuin osto ja myynti. Lord Mayori antoi vanhassa Mansion House'ssaan käskyn viidellekymmenelle kolillensa ja juomanlaskiallensa pitää joulua, niinkuin Lord Mayorin perhekunnalle sopi; ja myöskin pikku räätäli, jonka hän oli edellisenä maanantaina sakoittanut viiteen shillingiin, koska hän oli ollut päihtynyt ja verenhimoinen kaduilla, liikutti huomispäivän pudding'iansa vinttikamarissansa, sillä välin kuin hänen laiha vaimonsa, lapsi sylissänsä, lähti biffiä ostamaan.

Sumua vielä enemmän, ja kylmää! Haikea, kipakka, tuima pakkasen. Jos hyvä Pyhä Dunstan olisi nipistänyt pahan hengen nenää tämmöisellä ilmalla eikä käyttänyt tavallisia aseitansa, olisi mar tämä oikein lujasti parkumat. Vähäinen poika, jonka pikkuista, nuorta nenää nälkäinen pakkasen oli kalvanut ja pureskellut, niinkuin koirat kalvavat luita, notkistui alas Scrooge'n avaimen reikään ilahuttaaksensa häntä joululaululla, mutta kun ensimmäiset sävelet kuuluivat:

"Jumala teitä siunatkoon!

Huolenne kaikki poistakoon!"

tarttui Scrooge semmoisella kiivaudella linjaaliinsa, että laulaja pakeni peloissaan, jättäen avaimen reiän sumun ja Scrooge'en vielä enemmän vivahtavan pakkasen haltuun.

Vihdoin se hetki tuli, jolloin oli tapa sulkea konttori.

Vastenmielisesti astui Scrooge alas tuoliltansa ja päästi sillä tapaa ääneti vesi-säiliössä odottavan konttoristin hänen työstään. Tämä sammutti heti kynttilänsä ja pani hattunsa päähän.

"Te jäätte kai pois koko huomispäiväksi, vai kuinka?" lausui Scrooge.

"Jos lienee soveliasta."

"Se ei ole soveliasta", vastasi Scrooge, "eikä se ole rehellisesti tehty. Jos minä tämän vuoksi pidättäisin teiltä puolen kruunua, arvelisitte, että minä kohtelen teitä varsin pahasti; siitä olen varma."

Konttoristi hymyi heikosti.

"Mutta", sanoi Scrooge, "te ette mielestänne kohtele minua pahasti, kun maksan päivä-palkan, vaikkei mitään työtä tehdä."

Konttoristi muistutti, että se tapahtui vaan kerran vuoteensa.

"Viheliäinen puollustus, kun käy joka viideskolmatta joulukuuta varkaissa toisen taskussa!" vastasi Scrooge, pannen päällystakkiansa nappiin leukaan asti. "Mutta luultavasti teidän täytyy saada olla poissa koko päivä. Olkaat täällä sitä varhemmin ylihuomenna."

Konttoristi lupasi tulla; ja Scrooge lähti muristen ulos. Konttori oli kiinni silmänräpäyksessä, ja konttoristi, jonka valkoisen kaulahuivin pitkät päät lerkkuivat liivin alta (sillä hän ei voinut kerskata mistään päällystakista), laski joulun kunniaksi kaksikymmentä kertaa yhtä Cornhill'in jää-luisua suuren poika-liudan perässä ja riensi sitten täysin koivin kotiin Camden Town'iin sokkoa käymään.

Scrooge söi ikävän ateriansa tavallisessa ikävässä ravintolassaan, luki kaikki sanomalehdet, kulutti loppupuolen iltaa kassakirjaansa silmäilemällä ja meni sitten kotiin levolle. Hän asui kumppani-vainajansa hnoneissa. Näitä oli kolkko jakso matalassa rakennuksessa sisäpuolella pihaa. Rakennuksella näytti olevan niin vähän tekemistä siinä paikassa, jossa se oli, että helposti luuli sen juosneen sinne, kun se oli nuori ja kävi lymyvä muitten rakennusten kanssa, eikä osanneen ulos enään. Se oli nyt hyvin vanha ja autio, sillä ei kukaan muu, paitsi Scrooge, asunut siinä, ja toiset suojat olivat kaikki hyyrätyt konttoreiksi. Piha oli niin pimeä, että Scrooge'nkin, joka tiesi jokaisen kiven siinä, täytyi käydä koproiten. Sumua ja härmää riippui niin paksulta mustan, vanhan portin ympärillä, että näytti siltä, kuin ilman haltiahenki olisi istunut murheellisena kynnyksellä.

Nyt tiedetään aivan varmaan, ettei oven kolkuttimessa ollut mitään merkillistä, paitsi että se oli hyvin iso. Se myöskin tiedetään aivan varmaan, että Scrooge oli nähnyt sen aamut illat niin kauan, kuin hän oli täällä asunut; sekä että Scrooge'lla oli yhtä vähän sitä tavaraa, jota nimitetään mielenkuvitukseksi, kuin kenelläkään Londonin Cityssä, tähän luettuna – joka on rohkea väite – maistrati, raatimiehet ja ammattikunnat. Muistakaamme myös, ettei Scrooge ollut yhtäkään ajatellut Marley'tä sillä asti, kuin hän viimein tänä iltana mainitsi jo seitsemän vuotta kuollutta kumppaniansa. Ja selittäköön sitten, ken pystyy, mistä se tuli, että kolkutin Scrooge'n silmissä, kun hän pisti avaimen suulle, näytti Marley'n kasvoilta eikä kolkuttimelta, vaikk'ei siinä

ollut mitään muutosta tapahtunut.

Marley'n kasvot. Ne eivät olleet piki-mustassa varjossa, niinkuin muut esineet pihalla, vaan loistivat kammottavasti, niinkuin mädäntynyt hummeri pimeässä kellarissa. Ne eivät olleet suuttuneen- eikä julman-näköiset, vaan katselivat Scrooge'a, niinkuin Marley'n oli tapa katsoa: aaveentapaiset silmälasit sysättyinä ylöspäin aaveentapaiselle otsalle. Hiukset seisoivat kummallisella tavalla pystyssä, niinkuin tuulen taikka kuuman ilman vaikutuksesta; ja vaikka silmät olivat aivan auki, eivät ne liikkuneet ollenkaan. Tämä ynnä vaalean-harmaa väri teki kasvot kauhistaviksi; mutta tämä kauhistava luonto ei näyttänyt asuvan itse kasvoissa taikka lähtevän niistä, vaan pikemmin tulevan ulkoapäin.

Kun Scrooge tarkoin katseli tätä ilmiötä, muuttui se kolkuttimeksi jälleen.

Jos sanoisi, ettei hän säpsähtänyt taikka ettei hänen verensä liikahtanut hirveästä tunteesta, joka oli sitte outo lapsuudesta saakka, puhuisi valhetta. Mutta hän tarttui avaimeen, josta hän oli hellittänyt, väänsi sitä rohkeasti, astui sisään ja sytytti kynttilänsä.

Kuitenkin hän epä tietoisena pysähtyi hetkeksi, ennenkuin hän sulki oven; hän kurkisti ensin varovaisesti sen taa, niinkuin hän olisi puoleksi pelännyt, että hän saisi nähdä Marley'n kankipalmikon pistäyvän sisään eteishuoneeseen. Mutta ovesa ei ollut mitään, paitsi ruuvit ja ruuvinmutterit, joilla kolkutin oli kiinnitetty. Hän sanoi sen vuoksi: "hullutuksia!" ja veti sen

kovasti kiinni.

Kaikki kuului koko rakennuksessa, niinkuin ukkosen jyräys. Jokaisella huoneella ylhäällä ja jokaisella tynnyrillä viinikauppiaan kellareissa alhaalla näytti olevan oma erityinen, monikertainen kaikkunsa. Scrooge ei ollut se mies, joka kaikkuja hämmästyti. Hän telkitsi oven, meni eteishuoneen poikki ja sitten portaita ylöspäin, vieläpä hätäilemättä, korjaten kynttiläänsä matkallaan.

Teidän sopii umpi-arvolta sanoa, että voi ajaa kuudenvedettäviä vaunuja vanhan-aikuisista hyvistä portaista ylös taikka pahoista uuden-aikuisista, lainmukaisista; mutta minä aion sanoa, että olisitte saaneet kokonaiset ruumiinvaunut näistä portaista ylös, vieläpä sivu edellä, että aisan poikkipuu olisi ollut seinään päin ja vaunujen ovi käsipuita kohden; jopa olisitte vähällä vaivalla saaneet. Siksi olivat portaat kyllin leveät, olisipa vielä tilaakin jäänyt; joka kenties oli syy, minkä vuoksi Scrooge luuli näkevänsä ruumiinvaunujen liikkuvan edessään pimeässä. Ei edes kymmenkunta kaasulamppua kadun puolelta olisi tarpeeksi valaissut porraskäytävää, että on helppo päättää, kuinka pimeä siinä oli Scrooge'n talikynttilällä.

Ylös Scrooge meni eikä huolinut tästä yhtään. Pimeys ei maksa paljon, ja se oli Scrooge'n mieleen. Mutta ennenkuin hän sulki raskaan ovensa, kävi hän kaikki huoneensa, katsoaksensa, oliko kaikki oikealla kannalla. Hän muisti juuri sen verran noita kasvoja, että hän halusi tehdä sitä.

Arkihuone, makuuhuone, sälyhuone. Ne olivat kaikki

niinkuin niitten piti olla. Ei ketään pöydän alla, ei ketään sohvan alla; vähäinen valkea kaminissa; lusikka ja malja valmiina; ja pikkuinen kauraliemen kastrulli (Scrooge'lla oli nuhaa) liedellä. Ei ketään sängyn alla; ei ketään kylkikamarissa; ei ketään hänen yö-nutussaan, joka epäillyttävällä tavalla riippui seinässä. Sälyhuone entisellensä. Vanha pesän-varjostin, pari vanhoja kenkiä, kaksi kalakoria, kolmijalkainen pesu-rakennus, ja hiilihanko.

Aivan tyytyväisenä sulki hän ovensa ja lukitsi sen, lukitsi kahdesti, joka ei ollut hänen tapansa. Näin nyt turvissa äkillisiltä vierailta riisui hän kaulahuivinsa, pani ylleen yö-nuttunsa, tohvelit jalkaansa ja yö-lakin päähän, ja istui alas valkean eteen syödäksensä kauralientään.

Hänen tulennoksensa oli todella sangen vähäinen; varsin mitätön tämmöisenä ankaran kylmänä yönä. Hänen täytyi istua aivan likellä sitä ja kallistua sen yli, ennenkuin hän tunsu vähintäkään lämmintä tuosta pivollisesta hiilistä. Takka oli vanhan-aikuinen. Joku hollantilainen kauppias oli kauan aikaa sitten rakentanut sen ja panettanut sen eriskummaisilla, hollantilaisilla tiilillä, jotka kuvailivat raamatun tapauksia. Siinä nähtiin Kainit ja Abelit, faraon tyttäret, Saban kuningattaret, taivaallisia sanansaattajia ilmassa, ja niitten alla pilvet kuin höyhenvuoteet, Abrahamit, Belsazarit, apostoleita, jotka lähtivät merelle hollantilaisissa voi-purtiloissa, sadottain kuvia, jotka olisivat voineet vetää hänen ajatuksensa puoleensa; vaan kuitenkin seitsemän vuotta takaperin kuolleen Marley'n kasvot

ilmestyivät ja nielaisivat, niinkuin muinoin profeetan sauva, kaikki muut kuvat. Jos jokainen sileä tiili olisi ollut tyhjä ensiksi ja sitten hänen ajatustensa eri katkelmista kyennyt luomaan jotakin kuvaa pinnallensa, olisi niistä jokaisesta vanhan Marley'n pää irvistellyt.

"Joutavia!" sanoi Scrooge; ja astui poikki huoneen. Muutamia kertoja edestakaisin käveltyään, istui hän taas. Kun hän nojasi päätänsä taappäin tuolissansa, sattuivat hänen silmänsä vanhaan, ennen käytettyyn kelloon, joka riippui huoneessa ja kävi jotakin nyt unhotettua tarkoitusta varten erääsen kammioon rakennuksen ylimmäiseen kerrokseen. Suureksi ihmeekseen ja oudolla, käsittämättömällä pelolla näki hän, että tämä kello rupesi heilumaan. Se heilui niin hiljaa alusta, että tuskin mitään ääntä kuului; mutta ennen pitkää se soi lujasti ja samaten kaikki muut kellot talossa.

Tätä lienee kestänyt puolen minutia taikka minutin verran, mutta se tuntui kokonaiselta tunnilta. Kellot lakkasivat, niinkuin olivat alkaneetkin, samalla haavaa. Tämän perästä kuului jonkunlainen kolina syvältä alhaalta, niinkuin joku olisi vetänyt raskaita kahleita tynnyrien yli viinikellarissa. Scrooge muisti silloin kuulleen, että aaveet semmoisissa taloissa, joissa kummittelee, sanotaan laahaavan kahleita perässään.

Kellarin-ovi lensi kumahtaen auki, ja sitten hän kuuli kolinan paljoa selvemmin ensi kerroksen lattioilta; tuosta kuinka se tuli portaita ylös ja lähestyi suoraan hänen oveansa.

"Ei sittenkään muuta kuin joutavia!" lausui Scrooge. "Minä

en tahdo uskoa sitä."

Hänen muotonsa muuttui kuitenkin, kun se pysähtymättä tuli jyrkästi oven kautta ja astui huoneeseen hänen silmiensä eteen. Kun se tuli sisään, lehahti sammuva liekki ylös, ikäänkuin se olisi huutanut: "minä tunnen tuon! Marley'n haamu!" ja vaipui taas alas.

Samat kasvot: ihan samat. Marley ja hänen kankipalmikkonsa, hänen tavallinen liivinsä, kapeat housunsa ja saappaansa; saapasten tupsut pystyssä, niinkuin hänen palmikkonsakin, hänen takkinsa liepeet ja hiuksensa. Kahleet, joita hän veti perässään, olivat vyötetyt hänen uumillensa. Ne olivat pitkät ja kiemuroitsivat hänen ympärillensä, niinkuin häntä; ja ne olivat tehdyt, (sillä Scrooge katseli niitä likeltä), rahalaatikoista, avaimista, esilukoista, konttori-kirjoista, asiapapereista ja raskaista teräskukkaroista. Hänen ruumiinsa oli läpinähtävä, niin että Scrooge, kun hän tarkasteli häntä, näki hänen liivinsä läpi molemmat napit takin selässä.

Scrooge oli usein kuullut sanottavan, ettei Marley'lla ollut mitään sisällyksiä, mutta hän ei ollut koskaan uskonut sitä, ennenkuin nyt.

Ei, ei hän edes nytkään uskonut sitä. Vaikka hän katseli aivan puhki haamun ja näki, kuinka se seisoi hänen edessään; vaikka hän tunsu, kuinka sen kuoleman-kylmät silmät värisyttivät häntä; ja selitti loimenkin siinä laskuisessa huivissa, joka oli sidottu kaulan ja leuvan ympärille ja jota hän ei ollut havainnut ennen; ei hän sittenkään uskonut, vaan taisteli aistejansa vastaan.

"Mitä tämä on!" sanoi Scrooge pistäväisesti ja kylmästi, kuin ainakin.

"Mitä sinä minusta tahdot?"

"Paljon!" – Marley'n ääni, siitä ei ollut epäilystä.

"Kuka sinä olet?"

"Kysy minulta, kuka minä olin."

"Kuka sinä siis olit?" lausui Scrooge, sovittaen ääntänsä.

"Sinä olet kovin tarkka haamuksi." Hän aikoi sanoa: "haamuun verraten", mutta lausui, niinkuin hän lausui, koska hän katsoi sitä soveliaammaksi.

"Eläessäni minä olin sinun kauppakumppanisi Jakob Marley."

"Osaatko – osaatko sinä istua?" kysyi Scrooge, katsellen häntä epäileväisesti.

"Osaan kyllä."

"Koetapas sitten."

Scrooge teki tämän kysymyksen, koska hän ei tietänyt, voisiko aivan läpinähtävä haamu käydä tuolille istumaan. Hän ymmärsi myöskin, että, jollei haamu pystynyt tähän, asia ehkä pakoittaisi sitä johonkin vaikeaan selitykseen. Mutta haamu istui alas toiselle puolelle takkaa, niinkuin se olisi ollut aivan tottunut siihen.

"Sinä epäilet minua", arveli haamu.

"Niin epäilenkin", lausui Scrooge.

"Mitä todistusta omien aistiesi lisäksi vaadit, että olen olemassa?"

"Minä en tiedä", vastasi Scrooge.

"Miksi et aistejasi usko?"

"Siksi", sanoi Scrooge, "että vähäinen asia vaikuttaa niihin. Pikkuinen epäjärjestys vatsassa saa ne valehtelemaan. Sinä olet ehkä sulaamaton lihapalananen, sinapin tilkka, juuston murunen, puoli-raa'an potaatin puolisko. Sinussa on enemmän verta, kuin mainetta, olet mikä olet."

Scrooge'n ei juuri ollut tapa laskea leikkiä eikä hän sydämessään ollut silloin ollenkaan ilkku-tuulella. Totta puhuen koetti hän olla hilpeä vaan Hajottaaksensa omia ajatuksiansa ja tukehuttaakseen pelkoansa; sillä haamun ääni tunki läpi luun ja lihan.

Jos olisi täytynyt istua vaan hetken aikaa ja katsella näitä liikkumattomia, lasinkaltaisia silmiä, olisi se ollut varsin pirullista Scrooge'lle, sen hän hyvin huomasi. Sekin kovasti kauhistutti, että kummituksella oli omituinen, niinkuin helvetistä lähtevä ilma ympärillään. Scrooge ei voinut itse tuntea sitä, mutta niin oli aivan selvästi laita; sillä vaikkei haamu humahnut paikaltansa, löyhyivät sen hiukset, liepeet ja tupsut lakkaamatta, niinkuin jonkun uunin kuumasta höyrystä.

"Sinä näet tämän hammaskaivimen?" kysyi Scrooge, vasta mainitusta syystä taas nopeasti ryhtyen kysymiseen ja toivoen, että hän, vaikka vaan tuokioksi, luovuttaisi pois kummituksen kivettyneen katseen.

"Kyllä", vastasi haamu.

"Sinä et katsele sitä", sanoi Scrooge.

"Minä näen sen kuitenkin", väitti haamu.

"No niin!" vastasi Scrooge, "minun ei tarvitse kuin nielaista tämä, ja legiona haamuja, joita oma mielikuvitukseni on luonut, vainoavat minua koko loppupuolen ikääni. Joutavia, sanon minä, joutavia!"

Nyt päästi kummitus hirveän huudon ja ravisti kahleitansa niin kauhealla ja pelottavalla tavalla, että Scrooge'n täytyi pitää lujasti kiinni tuolistansa, pyörtymättä pysyäkseen. Mutta kuinka monta vertaa suuremmaksi hänen kauhunsa kävi, kun aave riisui pois kääreen päästänsä, niinkuin siitä olisi ollut liika lämmin sisässä, ja alileuka lonkahti alas rinnalle!

Scrooge vaipui polvillensa ja pani kätensä ristiin kasvojensa eteen.

"Armoa!" hän lausui. "Kamala ilmiö, miksi kiusaat minua?"

"Sinä mailmaan mieltynyt ihminen!" vastasi aave, "uskotko minua vai ei?"

"Uskon", sanoi Scrooge. "Minun täytyy. Mutta miksi kuolleitten haamut liikkuvat maan päällä, ja miksi he tulevat minun luokseni?"

"Jokaiselta ihmiseltä vaaditaan", vastasi kummitus, "että sen henki vaeltaa ympäri kanssa-ihmisten joukossa ja matkustaa laajan; ja jollei henki tässä elämässä lähde kulkemaan, on se kuoleman jälkeen siihen tuomittu. Se on tuomittu kiertelemään mailmaa – ah, voi minua! ja näkemään sitä, johon se ei voi ottaa osaa, mutta johon se olisi voinut ottaa osaa maan päällä ja niinmuodoin joutua onnelliseksi!"

Taas aave päästi huudon, ravisti kahleitansa ja väänteli laihoja

käsiänsä.

"Sinä olet kahleissa", lausui Scrooge vapisten. "Kerro minulle, miksi."

"Minä kannan niitä kahleita, joita eläessäni itselleni ta'oin", vastasi aave. "Minä valmistin niitä renkaasta renkaasen, kyynästä kyynärsään; minä vyötin ne ympärilleni omin ehdoin, ja omin ehdoin minä kannoin niitä. Onko niitten kaava outo *sinulle?*"

Scrooge vapisi yhä enemmän.

"Vai tahtoisitko tietää", jatkoi haamu, "kuinka raskas ja pitkä se luja paula on, jota itse kannat? Se oli aivan yhtä raskas ja pitkä, kuin tämä, seitsemän joulua takaperin. Sinä olet isontanut sitä siitä lähtien. Niissä kahleissa on painoa!"

Scrooge katsahti ympärillensä lattialle, peläten, että noin viiden-, kuudenkymmenen sylen pituinen rauta-touvi oli kietonut hänet; mutta hän ei nähnyt mitään.

"Jakob", sanoi hän rukoilevaisesti. "Vanha Jakob Marley, kerro minulle enemmän. Puhu lohdutusta minulle, Jakob!"

"Minulla ei ole itsellä mitään", vastasi aave. "Se tulee muilta aloilta, Ebenezer Scrooge, ja toimitetaan toisenlaisten lähettien kautta toisenlaisille ihmisille. Enkä minä voi kertoa sinulle, mitä tahtoisin. Tuokio aikaa lisäksi. Siinä kaikki, mitä minulle on sallittu. Minä en saa levätä, minä en saa pysähtyä, minä en saa viipyä missään. Minun henkeni ei käynyt koskaan konttoriamme ulompana – huomaa, mitä sanon! – elämässäni minun henkeni ei koskaan pyrkinyt ulkopuolelle raha-puotimme ahtaita seiniä; ja

väsyttävät päiväykset ovat minun edessäni!"

Scrooge'n oli tapa aina, kun hän rupesi ajattelemaan, pistää kätensä housunplakkariinsa. Aaveen sanoja punnitessaan teki hän nytkin niin, mutta silmiänsä ylös nostamatta taikka polviltansa kohoamatta.

"Sinä olet varmaan liikkunut kovin hitaasti, Jakob", muistutti Scrooge asiamiehen tavalla, vaikka nöyrästi ja kunnioittavaisesti.

"Hitaasti!" kertoi haamu.

"Seitsemän vuotta kuolleena", arveli Scrooge. "Ja kävellyt koko ajan!"

"Koko ajan", sanoi haamu. "Ei mitään lepoa, ei mitään rauhaa, lakkaamattomia omantunnon vaivoja."

"Kuljetko nopeasti?" kysyi Scrooge.

"Tuulen siivillä", vastasi haamu.

"Sinä olet kai suorittanut aika matkan seitsemän vuoden kuluessa", lausui Scrooge.

Kun haamu kuuli tämän, kiljasi se uudestaan ja kalisti kahleitansa niin hirveästi yön hiljaisuudessa, että kaupungin vartiamiesten olisi täydellä syyllä sopinut haastaa häntä oikeuteen rauhan häiritsemisestä.

"Voi vangittu, sidottu ja kahdenkertaisesti kahletettu!" huudahti kummitus, "kun ei tiedä, että kokonaiset vuosisadat taukoamatonta työtä, jota kuolemattomat olennot tekevät tämän mailman hyväksi, saavat mennä ijankaikkisuuteen, ennenkuin se hyvä, johon mailmassa on tilaisuutta, kaikki on kehkeyntynyt. Kun ei tiedä, että jokaisen kristityn henki, joka työskentelee

siivosti vähäisellä alallansa, olipa se mikä hyvänsä, huomaa kuolevaisen elämänsä liian lyhyeksi, niihin äärettömiin keinoihin katsoen, joilla voisi hyötyä tehdä. Kun ei tiedä, ettei mikään katumuksen määrä voi palkita väärin käytettyä elämää! Kuitenkin semmoinen minä olin! Oi! Semmoinen minä olin!"

"Mutta sinä toimitit aina hyvin asiasi, Jakob", sammalsi Scrooge, joka nyt alkoi sovittaa haamun puhetta itseensä.

"Asiasi!" huudahti haamu, väännellen taas käsiänsä. "Ihmiskunta oli minun asiani. Yhteinen hyvä oli minun asiani; armeliaisuus, sääliväisyys, pitkämielisyys ja hyvänsuonti olivat kaikki minun asiani. Kauppani toimet olivat vaan veden pisara asiaini aavassa valtameressä!"

Nyt se ojennetuilla käsivarsilla nosti ylös katseensa, niinkuin niissä olisi ollut kaikki syy sen turhaan suruun, ja paiskasi ne rajusti maahan jälleen.

"Tähän vierevän vuoden aikaan", lausui kummitus, "kärsin minä kaikkein enimmän. Miksi minä astuin kanssaihminen joukossa, silmät alaspäin, enkä koskaan nostanut niitä tuota siunattua tähteä kohden, joka johdatti viisaat miehet halpaan majaan! Eikö löytynyt mitään köyhiä asuntoja, joihin sen valo olisi ohjannut *minua*?"

Scrooge pelästyi paljoa enemmän, kun hän kuuli kummituksen jatkavan tällä tavalla, ja rupesi erittäin vapisemaan.

"Kuule minua!" huusi haamu. "Minun aikani on melkein mennyt."

"Minä kuulen", lausui Scrooge. "Mutta älä ole kova minua vastaan! Älä puhu niin kovasti, Jakob! Älä puhu!"

"Minkä vuoksi minä ilmestyn sinun edessäsi tämmöisessä näkyväisessä muodossa, sitä en saa sanoa. Minä olen näkymätönnä istunut sinun vieressäsi monta monituista päivää."

Se ei ollut mikään hauska ajatus. Scrooge'a värisytti ja hän pyyhki hikeä otsastansa.

"Tämä ei ole mikään helppo osa minun katumusharjoituksistani", lisäsi haamu. "Minä olen täällä tänä yönä varoittamassa sinua, että sinulla on vielä mahdollisuus ja toivo karttaa minun kohtaloani. Semmoinen mahdollisuus ja toivo, jonka minä voin hankkia, Ebenezer."

"Sinä olit aina hyvä ystävä minulle", sanoi Scrooge. "Minä kiitän sinua!"

"Kolme henkeä tulee sinun luoksesi", jatkoi haamu.

Scrooge'n muoto venyi melkein yhtä pitkäksi, kuin haamun oli.

"Onko tämä se mahdollisuus ja toivo, jota mainitsit, Jakob?" kysyi hän vapisevalla äänellä.

"On."

"Minä – minun olisi enemmän mieleeni, jollei – " arveli Scrooge.

"Elleivät he tule", lausui haamu, "ei sinulla ole mitään toivoa välttää sitä tietä, jota minä paraikaa astun. Odota ensimmäistä huomisaamuna, kun kello lyö yksi."

"Enkö minä saisi vastaan-ottaa heitä kaikkia yhtäikaa ja sitten

päästä, Jakob?" esitteli Scrooge.

"Odota toista seuraavana yönä samalla hetkellä. Kolmatta taas seuraavana yönä, kun kahdentoista lyömä on kajahtanut. Katso minua, sillä sinä et näe minua enää; ja katso, että itsesi tähden muistat, mitä on tapahtunut meidän keskenämme!"

Nämät sanottuaan otti haamu kääreensä pöydältä ja sitoi sen jälleen päänsä ympärille. Scrooge tiesi tämän hammasten napsauksesta, joka kuului, kun leuvat löivät yhteen. Hän uskalsi nostaa silmänsä ja näki, että hänen yliluonnollinen vieraansa seisoj suorana vastapäätä häntä, kahleet kierrettyinä käsivarren yli ja ympäri.

Aave siirtyi takaperin hänen luotansa; ja joka askeleelta, jonka se astui, aukeni akkuna hiukan, niin että, kun aave saapui sen luo, se oli aivan selällään.

Kummitus viittasi Scroog'ea lähestymään. Hän lähestyi. Kun he olivat kahden askeleen päässä toisistaan, nosti Marley'n haamu ylös kättänsä, varoittaen häntä likemmäksi tulemasta. Scrooge seisahtui.

Ei niin paljon kuuliaisuudesta, kuin hämmästyksestä ja pelosta; sillä, kun käsi nostettiin, kuuli hän sekavaa hälinää ulkoa ilmasta; katkonaisia voivotuksen ja katumuksen ääniä; sanomattoman surun ja itsesyytöksen vaikeroimista. Tuokion kuunneltuaan yhtyi haamu murheelliseen valituslauluun ja leijahti ulos kalpeaan, mustaan yöhön.

Scrooge astui akkunan luo. Hän oli rohkea uuteliaisuudesta. Hän katsahti ulos.

Ilma oli aaveita täynnä. He liikkuvat voihkien sinne tänne levottomassa häärinässä. Jokainen heistä kantoi samanlaisia kahleita, kuin Marley'n haamu; muutamat (ne olivat ehkä rikollisia hallituksia) olivat sidotut yhteen; ei kukaan ollut vapaa. Scrooge oli hyvin tuntenut monta heistä, kun he elivät. Hän oli ollut aivan tuttu erään vanhan, valkoiseen liiviin puetun aaveen kanssa, jonka nilkkaluuhun mahdottoman suuri, rautainen kassakirstu oli kiinnitetty. Tämä huusi surkeasti, kun hän ei voinut auttaa yhtä kurjaa naista lapsinensa, jonka hän näki istuvan alhaalla jollakin portaalla. Heidän kaikkien onnettomuutensa oli selvästi siinä, että he koettivat aikaan saattaa hyvää inhimillisissä asioissa, mutta olivat ijäksi kadottaneet kykynsä.

Haihtuivatko nämät olennot sumuksi vai peittikö sumu heidät, sitä hän ei voinut sanoa. Mutta he ja heidän aaveen-ääneensä katosivat yhdessä; ja yö kävi samanlaiseksi, kuin se oli ollut, kun hän astui kotiin.

Scrooge sulki akkunan ja tutkisteli ovea, jonka kautta haamu oli tullut sisään. Se oli kahdenkertaisesti lukittu, niinkuin hän oli omin käsin lukinnut sen, ja teljin oli aivan koskematta. Hän yritti sanoa: "joutavia!" mutta seisahtui ensimmäiseen tavuun. Ja koska hän siitä mielenliikutuksesta, jossa hän oli ollut, taikka päivän vaivoista taikka katsahduksestaan näkymättömään mailmaan taikka haamun ikävästä keskustelusta taikka myöhäisestä ajasta kovasti kaipasi lepoa, meni hän suoraan maata päältänsä riisumatta ja nukkui kohta.

II.

Ensimmäinen kolmesta hengestä

Kun Scrooge heräsi, oli niin pimeä, että hän vuoteeltansa katsoessaan tuskin eroitti kuultavan akkunan huoneensa tihkeistä seinistä. Hän koetti paraikaa verestävillä silmillänsä tähystellä pimeyden puhki, kun läheisen kirkon kellot löivät neljä neljännestänsä. Niin hän kuunteli, mikä tunti oli.

Hänen suureksi ihmeeksensä meni raskas kello kuudesta seitsemään, seitsemästä kahdeksaan, ja säännöllisesti kahteentoista asti; siihen se pysähtyi. Kaksitoista! Kello kävi kolmatta, kun hän pani maata. Kello oli väärässä. Varmaan oli joku jääpuikko tullut siihen. Kaksitoista!

Hän kosketti repeteeri-kellonsa vieteriä, oikaistaksensa tuota peräti hullunkurista kelloa. Sen nopea, vähäinen pulssi löi kaksitoista; ja seisattui.

"Se on mahdotonta", lausui Scrooge, "että minä olen nukkunut kokonaisen päivän ja pitkältä toiseen yöhön. Mutta sekin on mahdotonta, että mikään aurinkoa vaivaa ja että nyt on kaksitoista päivällä!"

Koska tämä ajatus teki hänet levottomaksi, kömpi hän ulos vuoteestansa ja astui haparoiden akkunan luo. Hänen täytyi yönuttunsa hialla hivuttaa pois härmä, ennenkuin hän näki mitään; eikä hän sittenkään nähnyt, kuin varsin vähän. Hän havaitsi vaan,

että vielä oli kova sumu ja tavattoman kylmä. Ei myöskään kuulunut mitään edestakaisin juoksevien melua, jota varmaan olisi kuulunut, jos yö olisi äkkiä katkaissut kirkkaan päivän ja valloittanut mailman. Tämä lohdutti suuresti, koska "kolme päivää tämän prima-vekselin nähtyänne maksatte Mr. Ebenezer Scrooge'le taikka hänen määräämällensä" ja niin pois päin olisi muuttunut vaan Yhdys-Valtojen vakuudeksi, kun ei enää olisi ollut mitään päiviä, joitten mukaan sopi lukea.

Scrooge palasi vuoteesensa ja ajatteli ja ajatteli ja ajatteli sitä uudestaan eikä kuitenkaan ymmärtänyt sitä. Mitä enemmän hän ajatteli, sitä enemmän hän hämmentyi; ja mitä enemmän hän koetti olla ajattelematta, sitä enemmän hän ajatteli.

Marley'n haamu rasitti häntä erinomaisesti. Joka kerta, kuin hän tarkoin mietittyään päätti itseksensä, että kaikki oli vaan unen-näköä, lensivät hänen ajatuksensa jälleen, niinkuin luja, hellitetty jänne, ensimmäiseen asemaansa ja tarjosivat saman problemin hänen suoritettavaksensa: "oliko se unen-näköä vai ei?"

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.